

Hoyringssvar frá Búskapar- og Løgfrøðingafelag Føroya til vegleiðing um barsil

Yvirskipað

Búskapar- og Løgfrøðingafelag Føroya (BLF) mælir staðiliga til at sáttmálin við Lønardeildina verður broyttur samsvarandi dómi í Føroya Rætti tann 21. juni 2010, mál nr. BS 485 / 2009, samanborið við dómin í Eystara Landsrætti tann 7. november 2012, mál nr B-2889-11.

2.6 Páparfarloyvi

BLF metir, at hugtakið verndartíðarskeið eigur at nágreinast. BLF er ikki sannført um, at fyrsta dømið í 2.6. er rættvísandi. Um sáttmálin hjá pápanum gevur honum rætt til 10 vikur eftir 14. viku, eigur hetta ikki at vera tengt at, hvørt mamman hevur verið sjúk undan føðing.

2.9 Sjúka fyri barnsurð

BLF er ikki samt við Lønardeildini í tulkningini av, hvussu sjúka ávirkar løn undir barnsurðarfarloyvi.

At Lønardeildin leggur upp til, at ein sjúkramelding automatiskt gerst til barnsurðarfarloyvi, tá 8 vikur eru eftir til mettan barnsurð, er óskiljandi. Sjúka kann vera óheft at barnsurði. Um sjúkan er óheft at barnsurðinum (t.d. eitt brotið bein), so hevur kvinnan rætt til løn undir sjúka óheft at barsilsfarloyvinum. Sostatt er ikki rætt at mótrokna rættin til løn undir barsli í slíkum føri.

Eitt fleirtal av kvinnum fara ikki í barsil fyrr enn 4 vikur eru eftir til mettan barnsurð, og nakrar ikki fyrr enn eftir mettan barnsurð.

Eitt annað førið hevði verið, um læknávátan staðfestir, at kvinnan við t.d. 8 vikur til mettan barnsurð aftur er arbeiðsfør frá upprunaligu sjúkuni, men nú óarbeiðsfør vegna barnsurð, og at hetta sostatt kann takast av barsilstíðarskeiðinum. Um hetta er ætlanin við ásetingini í 2.9, so má hetta nágreinast.

2.22 Aftur í arbeiði

BLF er ikki samt í Lønardeildini í, at starvsfólk, sum hevur verið í barsilsfarloyvi, ikki hevur serliga vernd í mun til broytingar í starvsviðurskiftum – hetta bæði í mun til vanligar broytingar og broytingar av týðandi slagi.

BLF er heldur ikki samt í Lønardeildini í, at próvbyrðan eigur at vera býtt millum partarnar, um broytingar av týðandi slagi ella uppsagnarstig verða tikin, tá starvsfólk er komið aftur til arbeiðis. Arbeiðsgevarin eigur í báðum førum at prógva, at avgerðin um týðandi broytingar ella avgerðin um uppsøgn ikki er grundað á barsil ella viðgongutíð.

3.1 Fráboðan

BLF metir ikki, at tað er gjørligt at eftirlíka fráboðanarfreistunum fyri pápar, sum nevndar vera í 3.1, í hvussu so er ikki fyri fyrsta partin av barsilstíðini, sum er eyðmerkt pápanum (2 ella 4 vikur).

Hetta vil vera tengt at niðurkomu, ið kann henda frá degi til dag. Pápin kann í besta føri boða arbeiðsgevara frá, nær mamman er sett, og at hann ynskir at fara í barsil í hesum sambandi. Dagfesting er ikki gjørligt.

Eisini er tað ivasamt, um tað er gjørligt hjá pápa at yvirhalda ”fráboðanarskylduna hjá mammuni”, um mamman doyr ella ikki er før fyri at taka sær av barninum. Bæði deyði og sjúka hjá mammuni koma aloftast bráðliga fyri.

Heitt verður á Lønardeildina um at endurskoða alt hetta brotið.

3.3 Serlig rættindi framman undan barnsburði

BLF metir, at tað er neyðugt at nágreina í vegleiðingini, hvørji rættindi mamman hevur til t.d. sjúku við lön, sjúkrapengar ella aðra veiting frá 13. til 8. viku áðrenn mettan barnsburð.

3.5 Serlig rættindi eftir barnsburð

BLF er ivasamt um, hvør tað er munurin, ið tykist at vera gjørdur millum móður og faðir í hesum brotinum er í tráð við galdandi lóg. Serliga ivasamt er, hvør grundarlag er fyri mismuni millum kynini, eins og ætlað í fylgjandi setningi:

“Eigur mamman deyðføtt barn, ella doyr barnið, varðveitir mamman sín vanliga rætt til barsilspening. Tó er tað galdandi, at mamman einsamøll hevur rætt til barsilspening frá barnsburði til og við viku 34 eftir barnsburð.”

Trupult er at skilja, hvat heimildar, ella hvørjar objektivar grundgevingar kunnu vera fyri, at munur verður gjørdur á kynunum í føri av deyðføðing ella deyða – hetta serliga eftir møguligt verndartíðarskeið hjá mammuni. Mælt verður til, at Lønardeildin umhugsað hetta brotið í síni heild.